

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

PRIMLJENO

26-09-2019

Poslovni broj: 32 PŽ-389/2017-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

I

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Zubović, predsjednice vijeća, dr. sc. Srđana Šimca, suca izvjestitelja i Nevenke Marković, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja GLUMINA BANKA d.d.-u stečaju, Zagreb, Lipovečka ulica 1, OIB 82806041381, kojeg zastupa punomoćnik Zlatko Mičin, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Mičin & partneri, Zagreb, Mažuranićev trg 3, protiv tuženika ANTE KLJAJIĆA iz Zagreba, Hrelićka 53, OIB 82910953723, kojeg zastupa punomoćnik Mladen Gajski, odvjetnik u Zagrebu, Zrinjevac br. 17/11, radi isplate iznosa od 43.185.166,96 kn, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženika protiv presude i rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-3855/2007 od 2. rujna 2016., u sjednici održanoj 10. rujna 2019.

presudio je

Odbija se kao neosnovana tužiteljeva žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-3855/2007 od 2. rujna 2016.

riješio je

I. Odbija se kao neosnovana tužiteljeva žalba i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-3855/2007 od 2. rujna 2016. u dijelu točke II. njegove izreke kojom je tužitelju naloženo da tuženiku naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.000.875,00 kn.

II. Uvažava se tužiteljeva žalba i preinačuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-3855/2007 od 2. rujna 2016. u dijelu točke II. njegove izreke za iznos od 367.125,00 kn i rješava:

Odbija se kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 367.125,00 kn (tristošezdesetsedamtisućastdvadesetpet kuna).

III. Odbija se kao neosnovana tuženikova žalba i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-3855/2007 od 2. rujna 2016. u dijelu točke III. njegove izreke kojim je odbijen kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 1.262.000,00 kn.

IV. Uvažava se tuženikova žalba i preinačuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-3855/2007 od 2. rujna 2016. u dijelu točke III. njegove izreke za iznos od 625,00 kn i rješava:

Nalaže se tužitelju u roku od osam dana naknaditi tuženiku daljnje troškove parničnog postupka u iznosu od 625,00 kn (šeststodvadesetpet kuna).

V. Odbijaju se kao neosnovani tužiteljev zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 166.250,00 kn i tuženikov zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 234.375,00 kn.

Obrazloženje

Pobijanom presudom djelomično je ukinut platni nalog iz rješenja o ovrsi kojim je naloženo tuženiku platiti tužitelju iznos od 43.185.166,96 kn zajedno sa zakonskim zateznim kamatama od 12. studenog 2001. do isplate, kao i u dijelu kojim je naloženo tuženiku naknaditi tužitelju troškove ovršnog postupka u iznosu od 127.000,00 kn sa zakonskim zateznim kamatama od 10. ožujka 2004. do isplate, i u tom je dijelu tužbeni zahtjev odbijen kao neosnovan.

Pravomoćnim rješenjem platni nalog je ukinut za iznos od 1.863.331,14 kn sa zakonskim zateznim kamatama i utvrđeno da je tužba u tom dijelu povučena. Tužitelju je naloženo tuženiku naknaditi parnične troškove u iznosu od 1.368.000,00 kn i odbijen je kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 1.262.625,00 kn.

Tužbeni zahtjev se odnosi na isplatu iznosa od 43.185.166,93 kn na temelju tri Ugovora: 1. Ugovora o priznanju duga i kreditu br. IK971351 od 31. prosinca 1997., 2. Ugovora o kratkoročnom kreditu broj 98118 od 5. veljače 1998. i 3. Ugovora o kratkoročnom kreditu broj 98150 od 16. veljače 1998. Među strankama nije sporno da se tuženik obvezao tužitelju kao jamac platac za glavnog dužnika (Capri d.o.o.) po tim ugovorima.

Prvostupanjski sud je utvrdio da je osnovan tuženikov prigovor zastare utužene tražbine primjenom trogodišnjeg zastarnog roka (čl. 374. st. 1. u vezi s čl. 361. st. 1. Zakona o obveznim odnosima- „Narodne novine“ broj: 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, i 91/96; dalje: ZOO). Kako je tuženik jamac platac koji je to postao prije nego je potraživanje zastarjelo, prvostupanjski sud je primjenom odredbe čl. 1019. st. 1. ZOO-a, utvrdio da je zastarom obveze glavnog dužnika zastarjela i jamčeva obveza. Prvostupanjski sud nije prihvatio tužiteljevu tvrdnju da mu je tuženik djelomičnim podmirenjem duga priznao cijeli dug, te da je time došlo do prekida zastare. O parničnim troškovima prvostupanjski sud je odlučio primjenom odredaba čl. 154. st. 1. i čl. 155. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP).

Tužitelj je podnio žalbu protiv navedene presude i rješenja u točki II. njegove izreke, navodeći u njoj da prvostupanjski sud nije pravilno ocijenio tuženikov prigovor zastare. Tužitelj je i u žalbi ponovio da utužena tražbina nije zastarjela. Predmetni ugovori su zaključeni između tužitelja i trgovačkog društva Capri d.o.o. kao korisnika kredita, te jamaca plataca, među kojima je i tuženik. Riječ je o ugovorima o kreditu, pa se za tražbine iz tog

ugovora (ako nije ugovorena anuitetna otplata, kao u ovom slučaju) primjenjuje opći petogodišnji zastarni rok propisan u čl. 371. ZOO-a.

Pored toga, tužitelj smatra nejasnim zaključak prvostupanjskog suda o tužiteljevima tvrdnjama o prekidu zastare i priznanju duga. Obveza korisnika kredita (glavnog dužnika, društva Capri d.o.o.) nije sporna i na ime djelomičnog podmirenja duga izvršena su plaćanja i svakom je uplatom dug priznat i zastara prekinuta (čl. 387. ZOO-a). Tužitelj je naveo da je između ostaloga 2. svibnja 2000. plaćen iznos od 5.480,95 kn i tomu u prilog, dostavio je određenu dokumentaciju i predložio izvesti dokaz saslušanjem svjedoka, dopunsko saslušanje vještaka. Prvostupanjski sud ove prijedloge nije uzeo u obzir.

Tužitelj se usprotivio i odluci o troškovima parničnog postupka i predložio da drugostupanjski sud pobijanu presudu i rješenje preinači, a podredno ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Tužitelj je u žalbi zatražio naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 166.250,00 kn.

Tuženik je žalbu podnio protiv odluke o troškovima parničnog postupka iz točke II. izreke rješenja (iz sadržaja žalbe proizlazi daje izjavljena protiv odluke iz točke III. izreke), smatrajući da mu je sud neosnovano uskratio dosuditi cjelokupni zatraženi trošak postupka. Zato je on predložio drugostupanjskom sudu da ovo rješenje preinači sukladno žalbenim razlozima, a zatražio je naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 78.125,00 kn.

Tuženik je u odgovoru na tužiteljevu žalbu, osporio osnovanost njenih navodeći u njoj da je prvostupanjski sud o tužbenom zahtjevu donio pravilnu i zakonitu odluku. On je zatražio naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 156.250,00 kn.

Žalbe nisu osnovane, osim u dijelu odluke o troškovima parničnog postupka.

Nakon što su pobijana presuda i rješenje ispitani na temelju odredaba čl. 365. st. 2. i čl. 380. ZPP-a, u granicama dopuštenih žalbenih razloga, pazeći pritom po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredaba čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je pobijana presuda pravilna i zakonita, dok je pobijano rješenje djelomično preinačeno.

Predmet spora odnosi se na isplatu novčanog iznosa s osnove tri ugovora. Ovim ugovorima se tuženik obvezao tužitelju kao jamac plata, za kreditne obveze glavnog dužnika - korisnika kredita Capri d.o.o. (čl. 1065. u vezi s čl. 1004. ZOO-a). Riječ je o Ugovoru o priznanju duga i kreditu br. IK971351 od 31. prosinca 1997., Ugovoru o kratkoročnom kreditu broj 98118 od 5. veljače 1998. i Ugovoru o kratkoročnom kreditu broj 98150 od 16. veljače 1998.

Tužitelj je osporio presudu prvostupanjskog suda, jer drži da je u ovom slučaju prvostupanjski sud trebao primijeniti opći petogodišnji (čl. 371. ZOO-a), a ne trogodišnji zastarni rok (čl. 374. st. 1. ZOO-a). Uz navedeno, tužitelj smatra da je prvostupanjski sud propustio izvesti dokaze koje je tužitelj predložio na okolnost djelomičnog plaćanja duga, odnosno njegovog priznanja i prekida zastare.

Suprotno žalbenim navodima ovaj sud ocjenjuje da je prvostupanjski sud pravilno zaključio da je u ovoj pravnoj stvari riječ o trgovačkom ugovoru koji je sklopljen između banke kao davatelja kredita i trgovačkog društva Capri d.o.o. kao korisnika kredita. Kreditna sredstva su namjenski korištena kao obrtna sredstva za potrebe korisnika kredita - glavnog dužnika (čl. 25. ZOO-a). Prvostupanjski sud se pozvao na pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske sa sjednice Građanskog odjela održane 14. studenog 2013., prema kojem potraživanja iz ugovora o kreditu sklopljenog između pravnih osoba zastarijevaju za tri godine.

Iz Ugovora o priznanju duga i kreditu od 31. prosinca 1997., proizlazi da je u čl. 4. ugovoreno vraćanje kredita u roku od 12 mjeseci od dana zaključenja ugovora. To znači da je zadnji dan roka za vraćanje kredita bio 31. prosinca 1998. Sukladno tome, zastarni rok je počeo teći 1. siječnja 1999. Trogodišnji zastarni rok je istekao 1. siječnja 2002.

Iz Ugovora o kratkoročnom kreditu broj 98118 od 5. veljače 1998., proizlazi da je u čl. 4. ugovoreno vraćanje kredita do 31. prosinca 1998. To znači da je zadnji dan roka za vraćanje predmetnog kredita bio 31. prosinca 1998. Zastarni rok je počeo teći 1. siječnja 1999., a trogodišnji zastarni rok je istekao 1. siječnja 2002.

Iz Ugovora o kratkoročnom kreditu broj 98150 od 16. veljače 1998. proizlazi da je u čl. 4. ugovoreno vraćanje kredita do 31. prosinca 1998. To znači da je zadnji dan roka za vraćanje kredita bio 31. prosinca 1998. Zastarni rok je počeo teći 1. siječnja 1999., a trogodišnji zastarni rok je istekao 1. siječnja 2002.

Ovaj postupak je pokrenut prijedlogom za ovrhu podnesenim 26. srpnja 2002.

Polazeći od pravilno utvrđenih činjenica vezanih uz početak tijeka zastarnog roka sukladno Ugovorima (čl. 361. ZOO-a) te o nastupanju zastare istekom posljednjeg dana zakonom određenog vremena u skladu s Ugovorima (čl. 362. ZOO-a), prvostupanjski sud je pravilno primjenom odredbe čl. 374. st. 1. ZOO-a (u vezi s čl. 1019. st. 1. ZOO-a) zaključio da je utužena tražbina zastarjela.

Prvostupanjski sud je pravilno ocijenio i tužiteljeve tvrdnje o djelomičnom podmirenju duga, priznanju duga te prekidu zastare. Tužitelj je tvrdio da je dužnik po ugovoru broj IK 91118 izvršio djelomično podmirenje duga u iznosu od 5.480,95 kn te da je time priznao dug. Tužitelj je tvrdio da je tuženik vršio i druga plaćanja i da je svakom uplatom došlo do prekida zastare. Međutim, suprotno tužiteljevim žalbenim navodima, prvostupanjski sud je pravilno ocijenio da priznanje duga kojim se prekida zastara, mora biti takvo da se njime na nedvojben način očituje dužnikova volja da cijeli dug zaista i priznaje. U konkretnom slučaju se ne može govoriti o dužnikovoj volji da cijeli dug prizna navedenom uplatom. Jednako tako u ovom slučaju djelomično podmirenje duga ne znači da je dužnik priznao cijeli (utuženi) dug, odnosno da bi time došlo do prekida zastare (čl. 240. st. 1. ZOO-a). Zato je prvostupanjski sud pravilno odlučio ne izvoditi daljnje dokaze na tu okolnost.

Slijedom navedenog, pobijana presuda prvostupanjskog suda je potvrđena (čl. 368. st. 1. ZPP-a).

Prilikom donošenja odluke o troškovima parničnog postupka prvostupanjski sud u jednom dijelu nije pravilno primijenio odredbe Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 91/04, 37/05, 59/07, 148/09, 142/12 103/14, 118/14 i 107/15; dalje: OT).

U odnosu na točku II. izreke pobijanog rješenja kojom je sud naložio tužitelju da tuženiku naknadi parnične troškove u iznosu od 1.368.000,00 kn, prvostupanjski sud je pravilno dosudio sljedeće troškove tuženiku i tu je odluku pravilno obrazložio:

- za zastupanje na šest ročišta za glavnu raspravu (7. svibnja 2009., 26. travnja 2012., 14. lipnja 2012., 31. listopada 2012., 14. rujna 2015. i 21. srpnja 2016.) u iznosima od po 100.000,00 kn za svako (Tbr. 9. t. 1. OT), sve uvećano za PDV,

- za sastav podnesaka od 3. svibnja 2005. (kojim je prigovorio rješenju o ovrsi i odgovorio na tužbu) i od 12. lipnja 2012. (kojim se očitovao na nalaz i mišljenje sudskog vještaka) u iznosima od po 100.000,00 kn (Tbr. 8.1. OT),

- za sudsku pristojbu na prigovor po Tbr. 1. Tarife sudskih pristojbi („Narodne novine“ broj: 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12 i 157/13) u iznosu od 5.000,00 kn.

Prvostupanjski sud je tuženiku dosudio troškove sastava tri podneska u iznosima od po 100.000,00 kn (podnesci od 21. lipnja 2006., 9. lipnja 2009. i 22. rujna 2015.), umjesto u iznosima od po 500,00 kn. Ovdje je riječ o podnescima za koje se punomoćniku odvjetniku priznaje puni trošak po Odvjetničkoj tarifi, već trošak kao za ostale obrazložene podneske (Tbr. 8.3. OT). Po toj osnovi tuženik ima pravo na troškove u iznosu od ukupno 1.875,00 kn (1.500,00 kn uvećano za PDV), umjesto dosuđenih troškova od 369.000,00 kn (300.000,00 kn uvećano za PDV od 69.000,00 kn). To znači da je tuženiku neosnovano dosuđen trošak u iznosu od 367.125,00 kn. O tom je trošku prvostupanjski sud odlučio u točki II. izreke pobijanog rješenja. Zato je ovo rješenje u tom dijelu potvrđeno za iznos od 1.000.875,00 kn (čl. 380. t. 2. ZPP-a), dok je preinačeno za iznos od 367.125,00 kn na način da je zahtjev u tom dijelu odbijen kao neosnovan (čl. 380. t. 3. ZPP-a).

U odnosu na točku III. izreke pobijanog rješenja kojom je prvostupanjski sud odbio kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 1.262.625,00 kn, ovaj sud utvrđuje da je prvostupanjski sud pravilno odlučio i takvu svoju odluku pravilno obrazložio, osim za jednu parničnu radnju. Prvostupanjski je sud u tom dijelu pravilno odlučio o troškovima zastupanja na ročištu 3. studenog 2011. u iznosu od 100.000,00 kn (koje je odgođeno zbog tuženikove krivnje) i o troškovima za sastav podnesaka (15. travnja 2009., 23. rujna 2009., 13. rujna 2010., 11. srpnja 2011., 27. listopada 2011., 16. studenog 2011., 29. listopada 2012., 22. prosinca 2015. i 15. srpnja 2016. u iznosima od po 100.000,00 kn) koji nisu bili nužni za vođenje ove parnice i u kojima je tuženik samo ponavljao već ranije iznesene tvrdnje ili požurivao sud u određivanju ročišta.

Međutim, prvostupanjski sud nije pravilno odbio kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu troškova za pristup na ročište za objavu presude u ukupnom iznosu od 625,00 kn. Tužitelju taj trošak pripada na temelju odredbe Tbr. 9.3. OT-a. Troškovi zastupanja na ročištu za objavu presude su parnični troškovi čiju naknadu može osnovano zahtijevati stranka koja je uspjela u parnici, budući da se radi o troškovima učinjenim u povodu postupka (pravno shvaćanje Odjela trgovačkih i ostalih sporova Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, od 20. prosinca 2012.).

Slijedom navedenog, pobijana je točka III. izreke rješenja prvostupanjskog suda, potvrđena za iznos od 1.262.000,00 kn, a preinačena za 625,00 kn, na način da je tuženiku dosuđen i taj iznos (čl. 380. t. 2. i 3. ZPP-a).

Stranke nemaju pravo na zatraženi trošak žalbenog postupka, jer nisu uspjele s pravnim lijekom, osim u tek neznatnom dijelu odluke o parničnim troškovima. Trošak odgovora na žalbu nije nužan za vođenje ove parnice (čl. 155. i čl. 166. ZPP-a).

Zagreb, 10. rujna 2019.

Predsjednica vijeća
Dubravka Zubović, v. r.

Za točnost otpravka – ovlaštteni službenik
Brankica Curman